

Mitä Kouluterveyskysely kertoo lasten ja nuorten kokemasta väkivallasta?

Riikka Ikonen

TtT, Kouluterveyskyselyn vastuututkija

Kouluterveyskysely

- Tuottaa monipuolista seurantatietoa 10-20 -vuotiaiden terveydestä ja hyvinvoinnista
- Toteutetaan kokonaistutkimuksena joka toinen vuosi
- Opettajan ohjaama luokkakysely, lapset ja nuoret vastaavat nimettömästi
- Ikätasoinen lomake suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, venäjäksi tai pohjois-saameksi, lisäksi selkokielineen lomake
- Tarkoituksena vahvistaa terveyden edistämisen suunnittelua ja arviointia oppilaitos- ja kuntatasolla
- Kansallisella tasolla käytetään politiikkaohjelmien ja erilaisten lakien toimeenpanon seurannassa ja arvioinnissa

Vastaajat 2019

Vastaajaryhmä	Vastaajien määrä (N) 2019	Vastausaktiivisuus (%) 2019
Perusopetuksen 4. ja 5. lk	99 686	82
<i>Perusopetuksen 4. ja 5. lk oppilaiden huoltajat (tulokset julkaistaan myöhemmin)</i>		
Perusopetuksen 8. ja 9. lk	87 283	73
Lukioiden 1. ja 2. vuosi	44 597	70
Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuosi	23 419	Tietoa ei voida luotettavasti arvioida

THL.FI/LAPSETNUORETPERHEET/TULOKSET

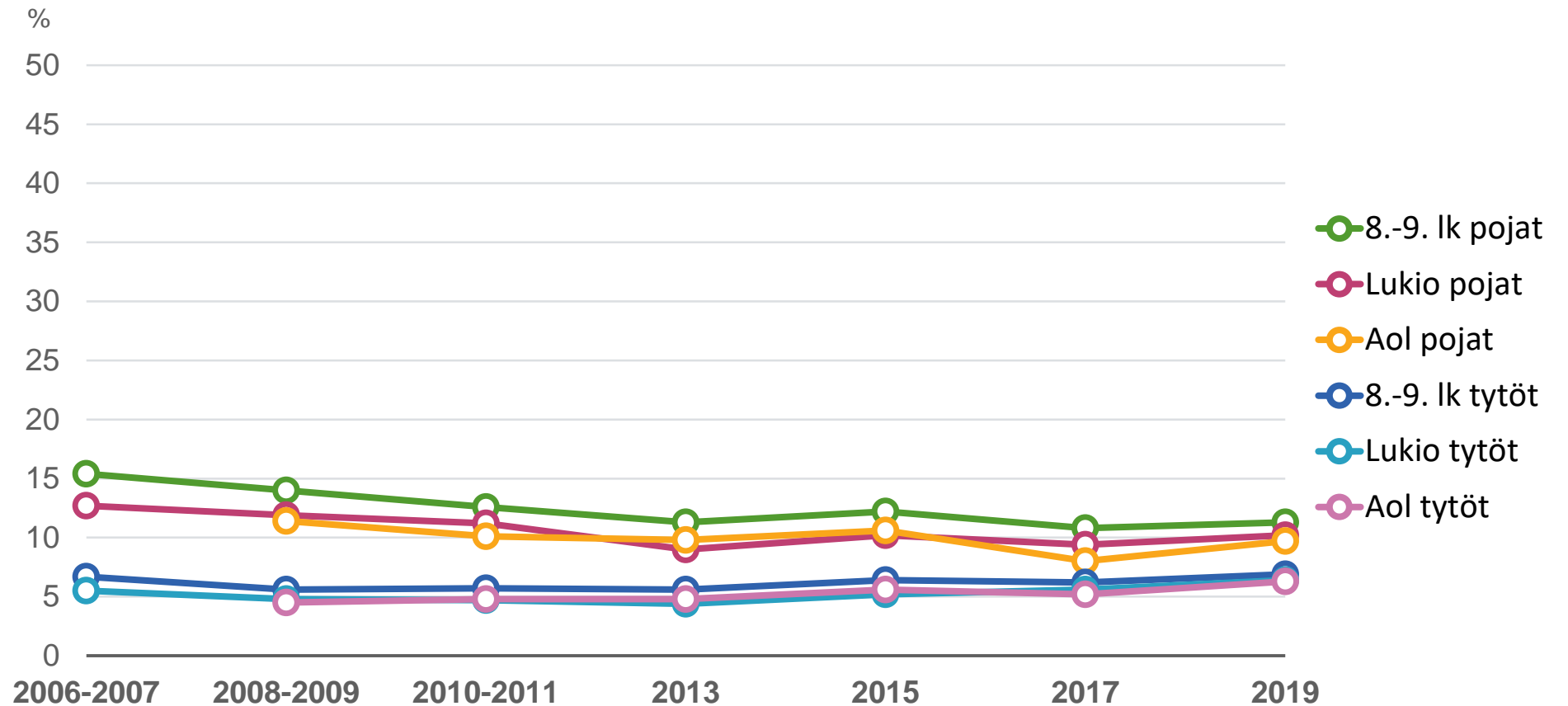

Esityksen sisältö

- **Väkivallan kokemusten yleisyys**
 - Koulukiusaaminen
 - Fyysisen uhan kokemukset
 - Seksuaalinen häirintä ja seksuaaliväkivalta
 - Vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten taholta koettu henkinen ja fyysinen väkivalta
- **Tarkastelu**
 - Sukupuolittain
 - Kouluasteittain
 - Trendi
 - Erityisryhmittäin
 - Kertominen ja avun ja tuen saaminen

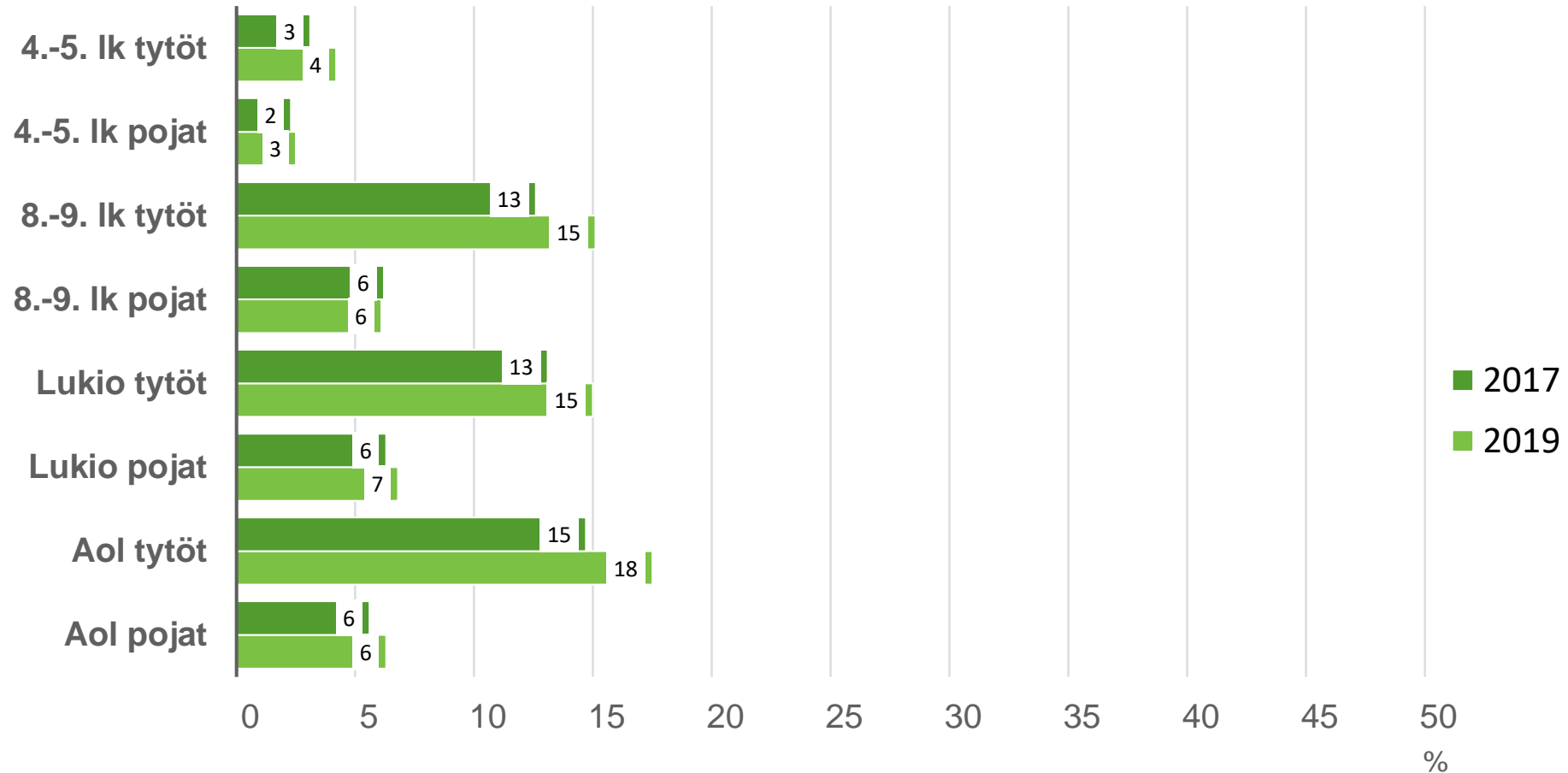
Ei yhtään läheistä ystävää

Ei yhtään hyvää
kaveria
4.-5. lk pojat 1 %
4.-5. lk tytöt 1 %

Lähde: THL, Kouluterveyskysely

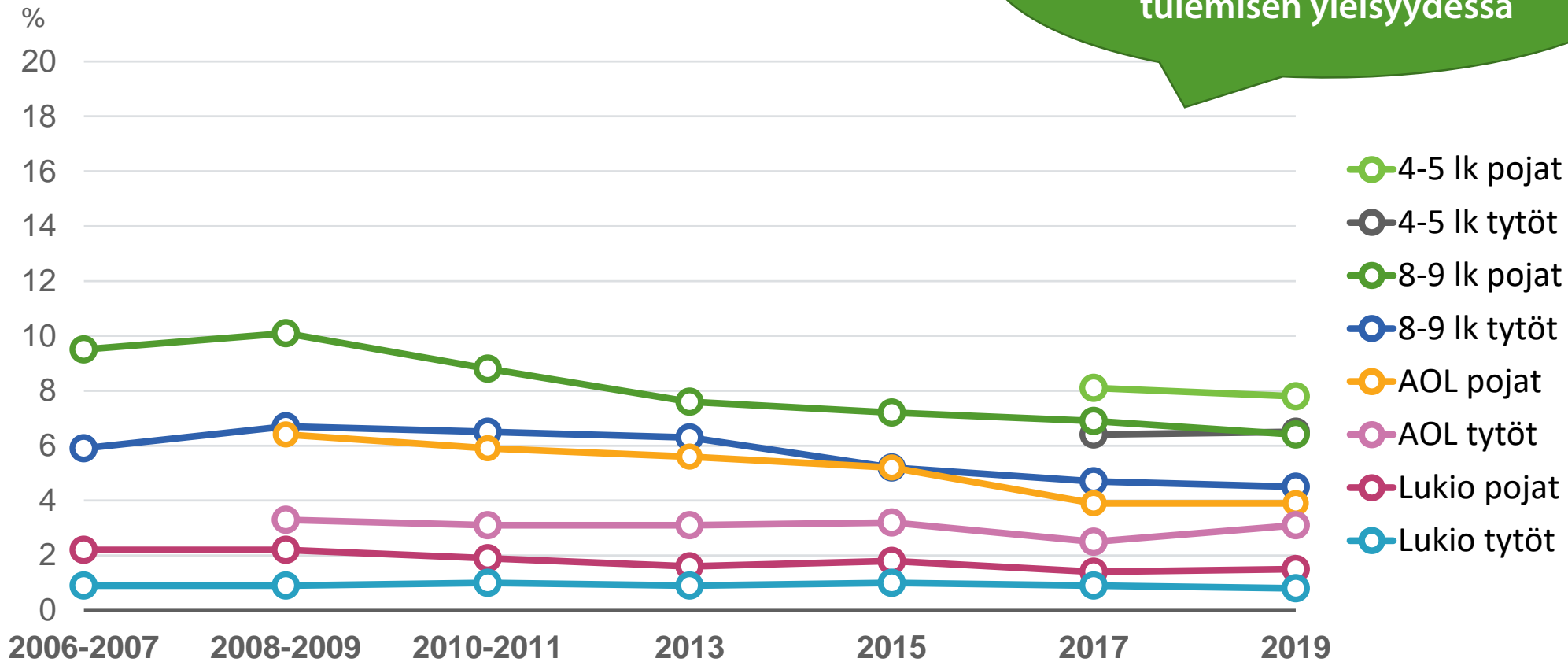
Tuntee itsensä yksinäiseksi

Lähde: THL, Kouluterveyskysely

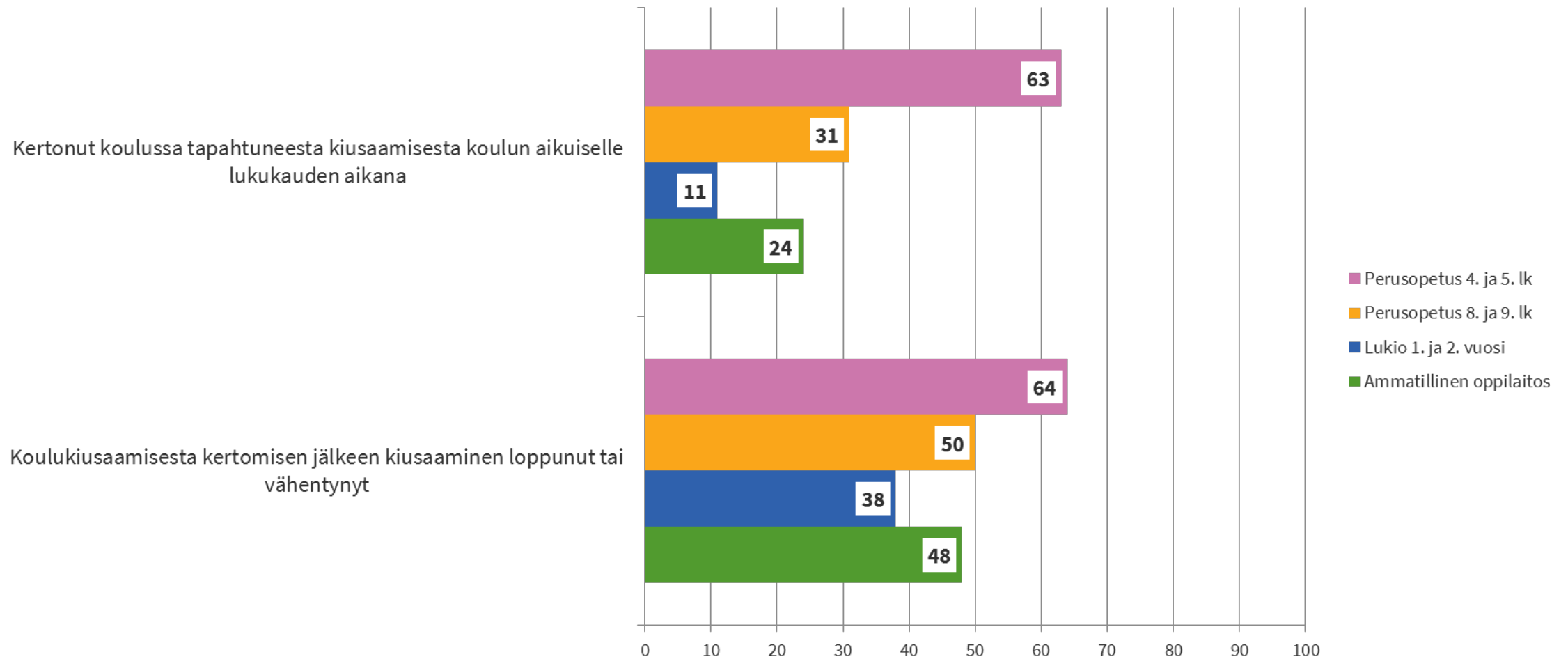
Koulukiususattuna vähintään kerran viikossa

Sukupuolten välillä ei ole merkittäviä eroja kiusatuksi tulemisen yleisyydessä

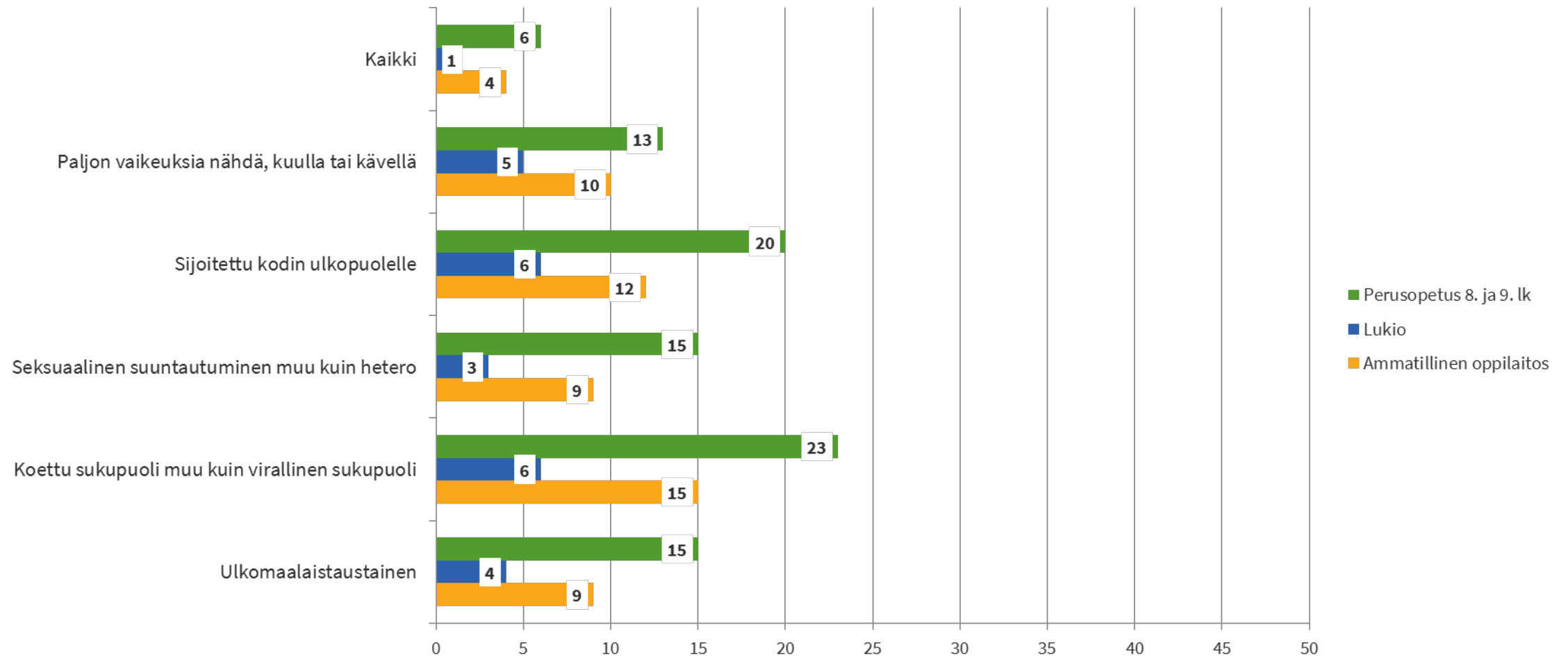
Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Koulukiusaamisesta kertominen ja kiusaamisen vähentyminen tai loppuminen

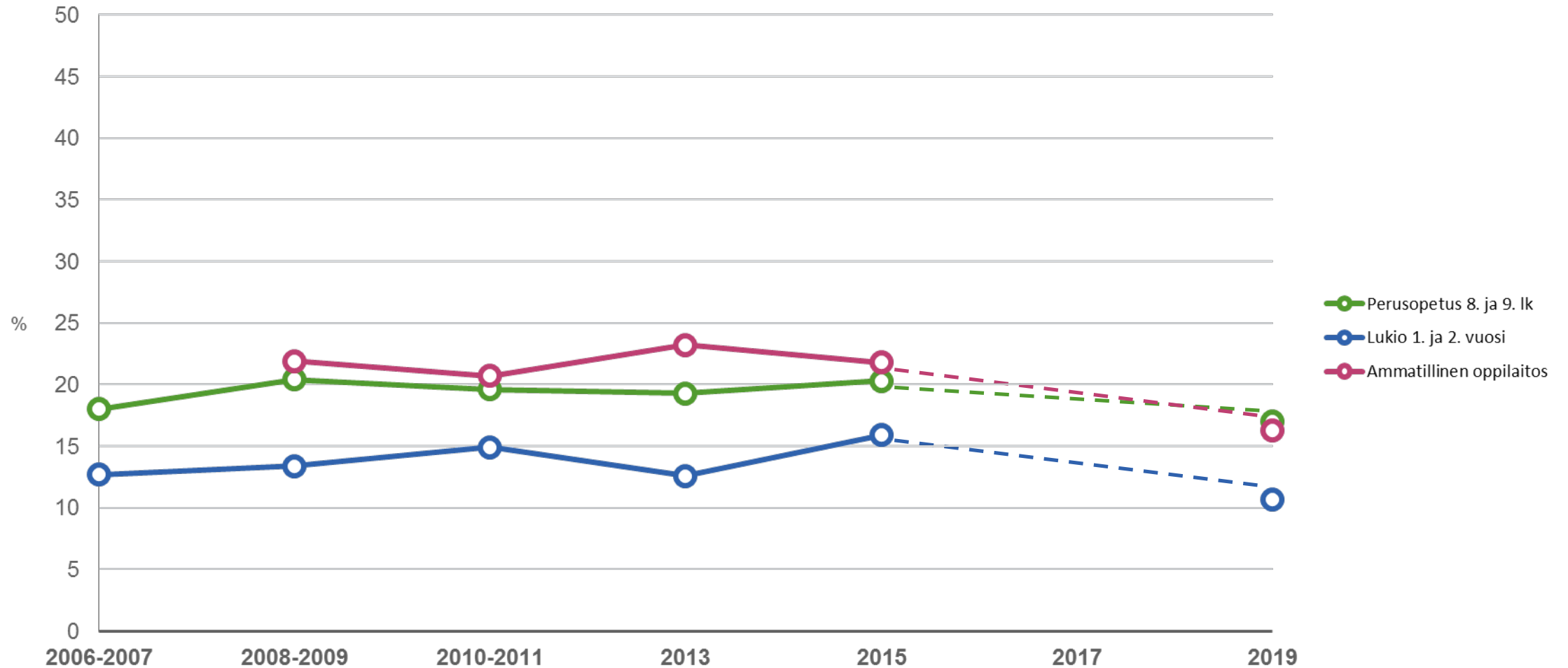
Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Koulukiusatuksi joutuminen erityisryhmittäin

Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Kokenut fyysistä uhkaa viimeksi kuluneen vuoden aikana

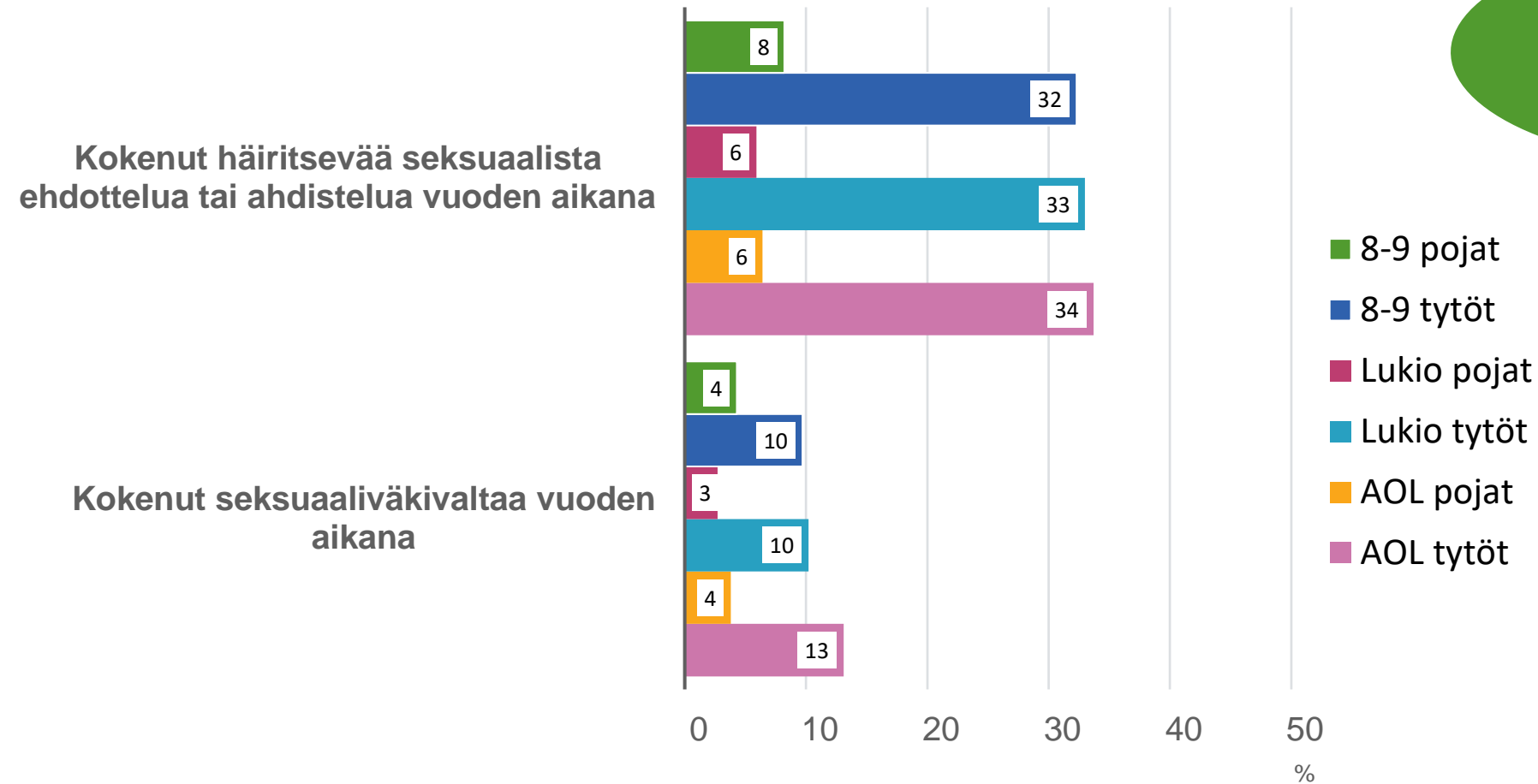

Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Alakoululaisten kokema seksuaalinen häirintä

- Vain pieni osa perusopetuksen 4. ja 5. luokkaa käyvistä lapsista oli kokenut seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin näyttämistä vuoden aikana
 - Pojista 4 prosenttia, tytöistä 5 prosenttia
- Seksuaalinen koskettelu tai painostaminen koskettelemaan oli harvinainen ilmiö 4. ja 5. luokkaa käyvillä lapsilla
 - Sekä tytöistä että pojista 2 prosenttia
- Koetusta seksuaalisesta häirinnästä tai väkivallasta oli kertonut 38 prosenttia lapsista

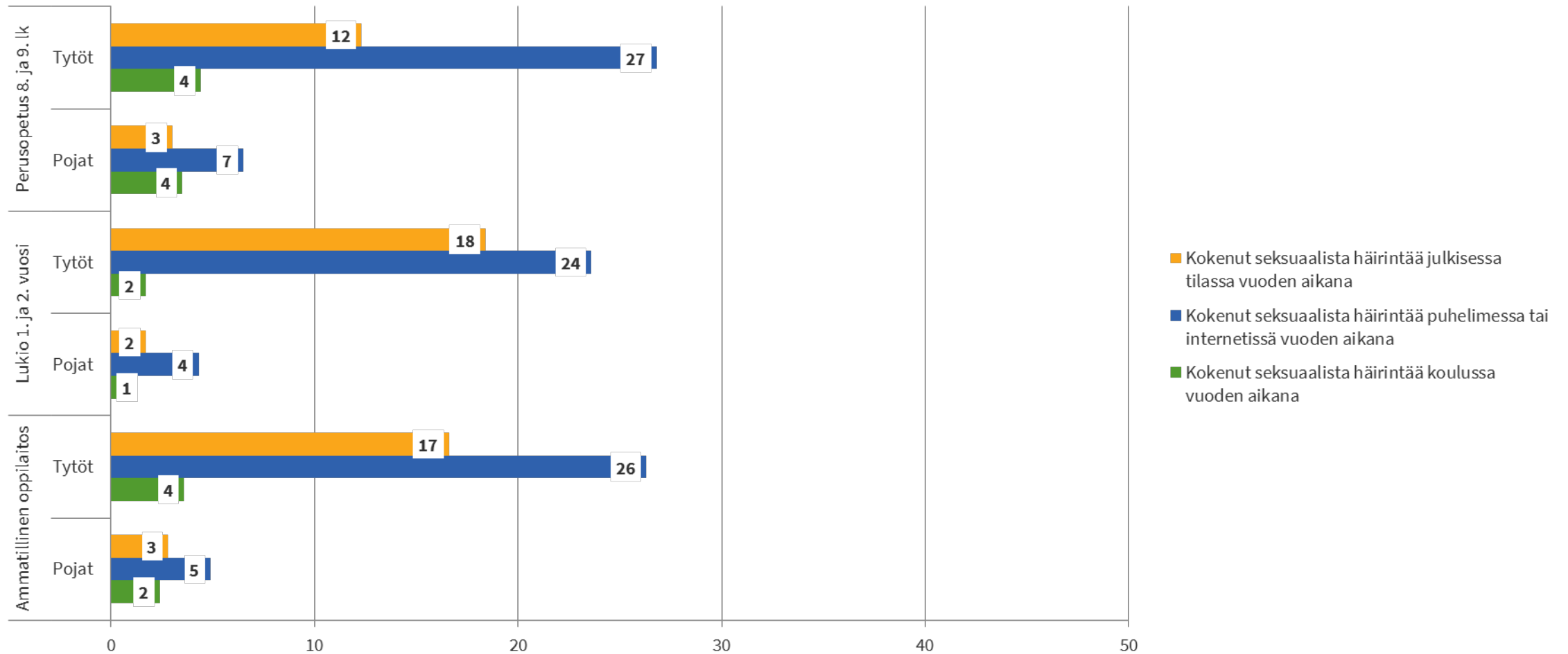
Yläkoululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden kokema seksuaalinen häirintä ja väkivalta

Nuorilla sekä seksuaalinen häirintä että väkivalta sukupuolittuu vahvasti

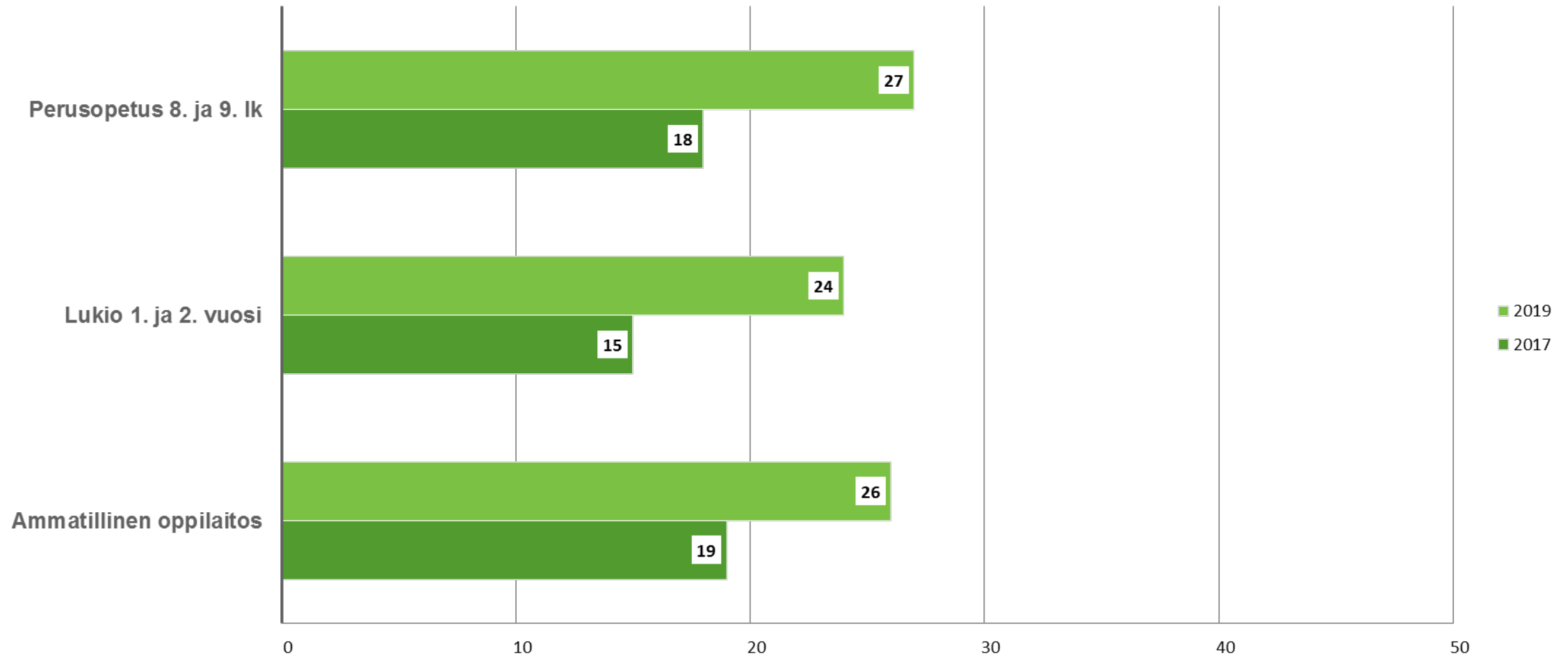
Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Seksuaalisen häirinnän tapahtumapaikat

Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Tyttöjen kokema seksuaalinen häirintä puhelimesta ja Internetissä

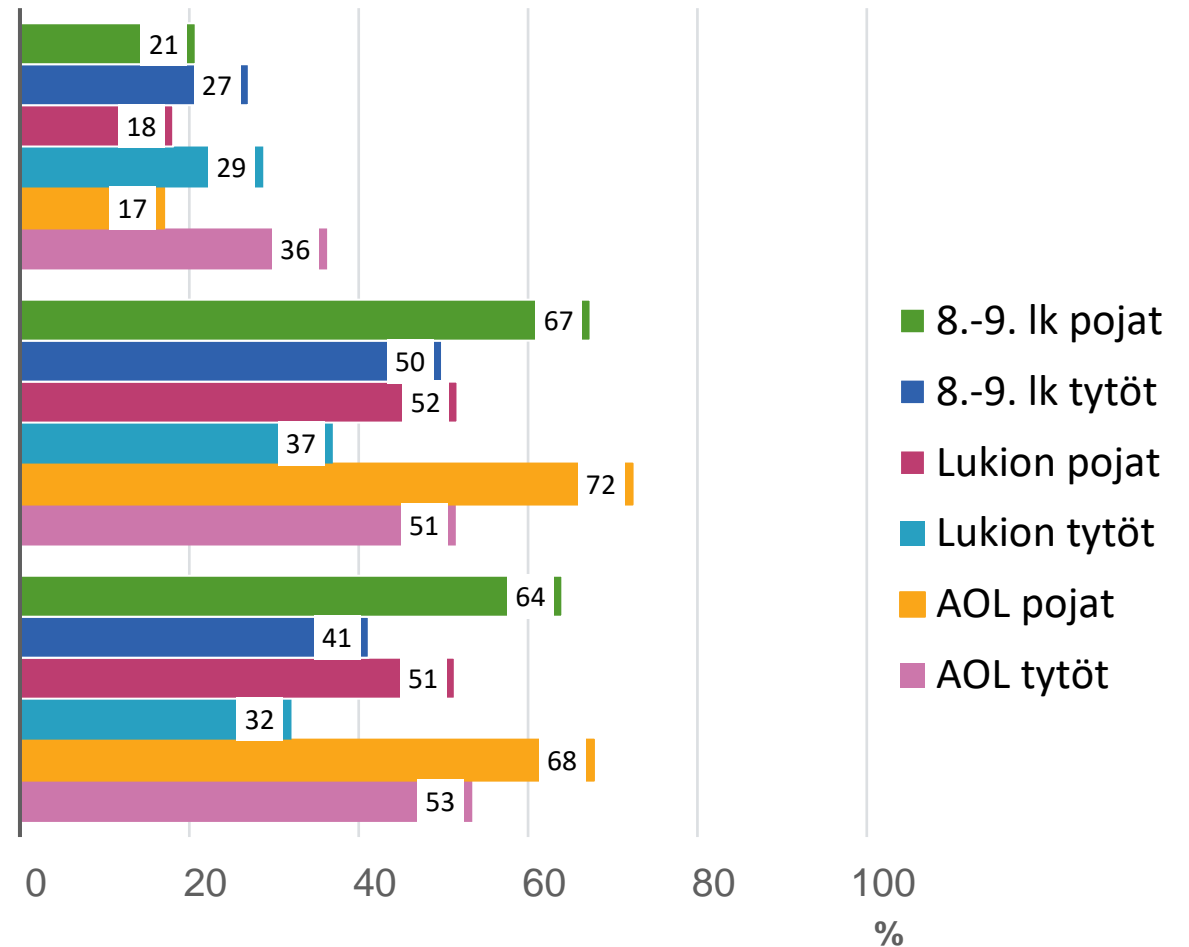
Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Avun ja tuen saaminen seksuaaliseen häirintään tai väkivaltaan

Kertonut kokemastaan seksuaalisesta häirinnästä tai väkivallasta luottamalleen aikuiselle*

Saanut tukea seksuaaliseen häirintään tai väkivaltaan koulun aikuisilta**

Saanut tukea seksuaaliseen häirintään tai väkivaltaan palveluista koulun ulkopuolelta**

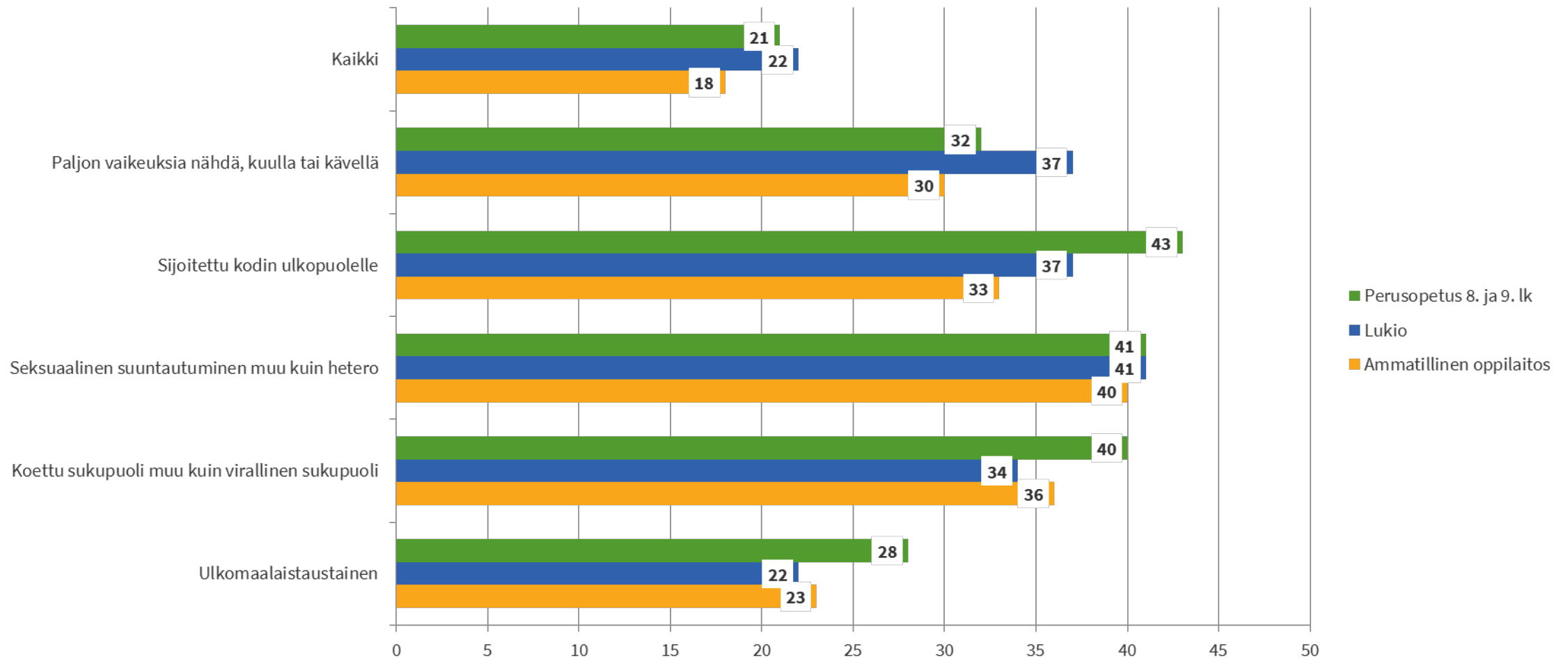

*osuus laskettu häirintää tai väkivaltaa kokeneista

** osuus laskettu häirintää tai väkivaltaa kokeneista ja siihen apua tarvitsevista, kertomista ei edellytetty

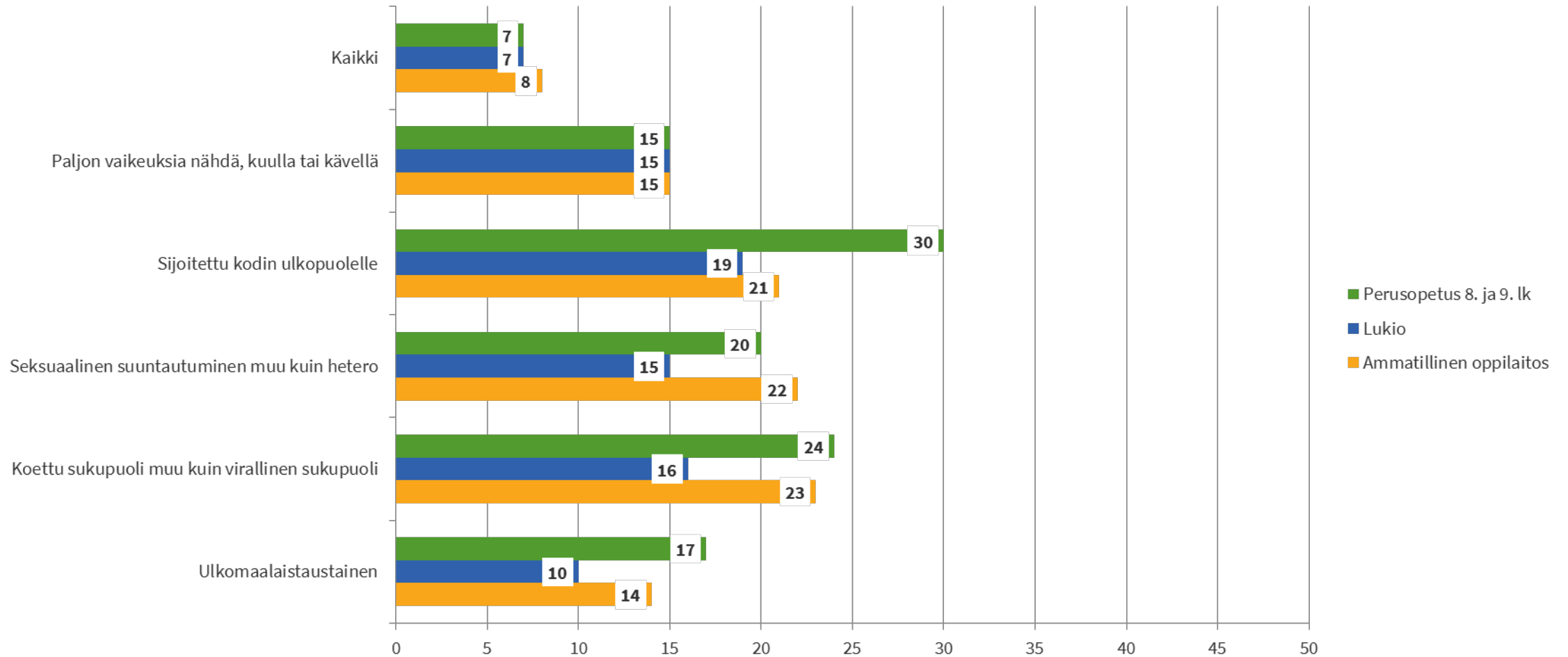
Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Seksuaalisen häirinnän kokemukset erityisryhmittäin

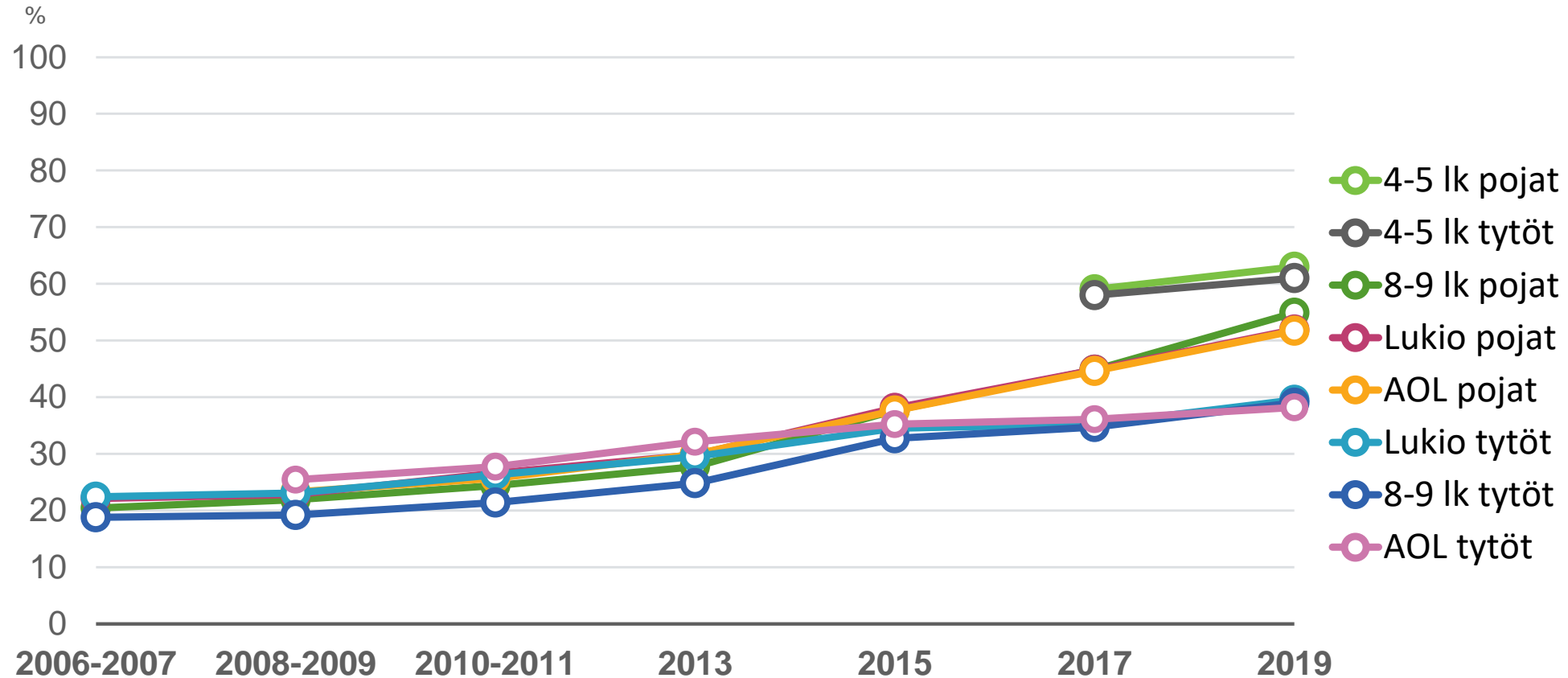
Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Seksuaaliväkivallan kokemukset erityisryhmittäin

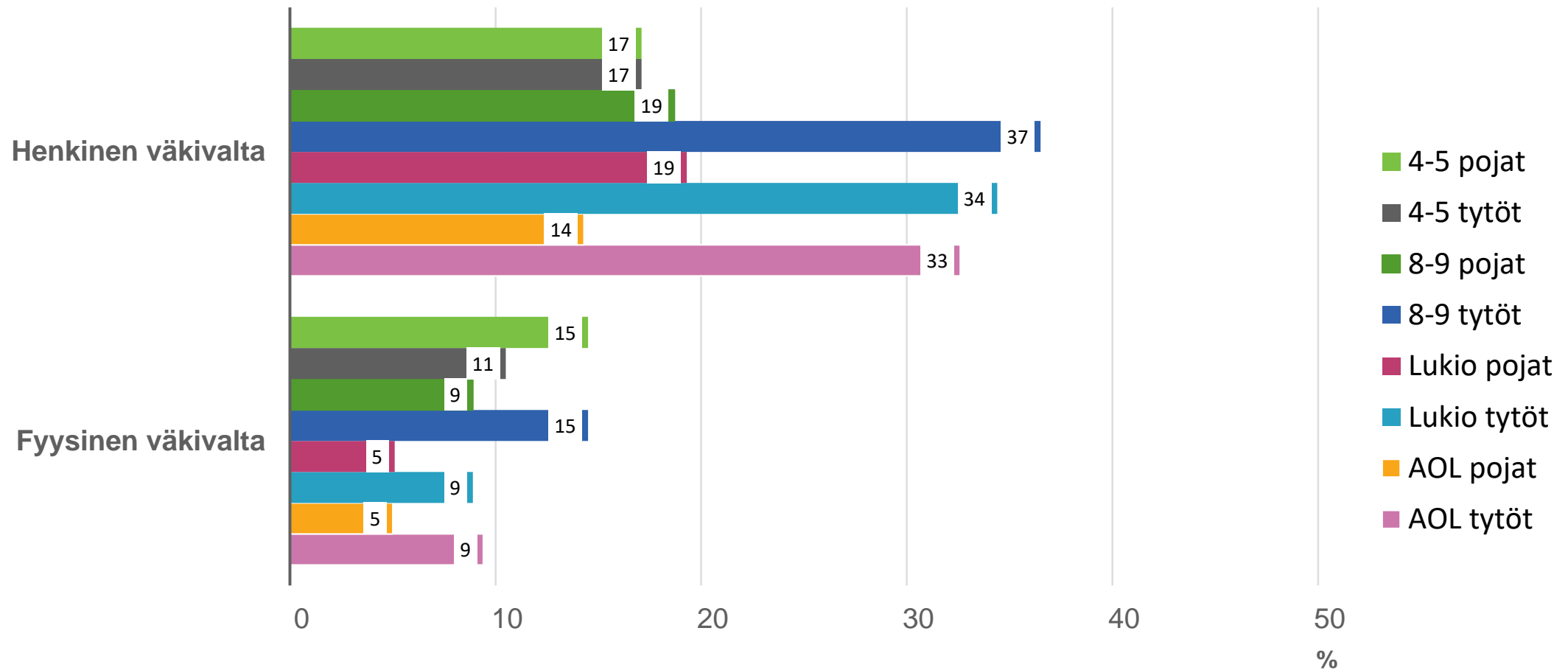
Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa

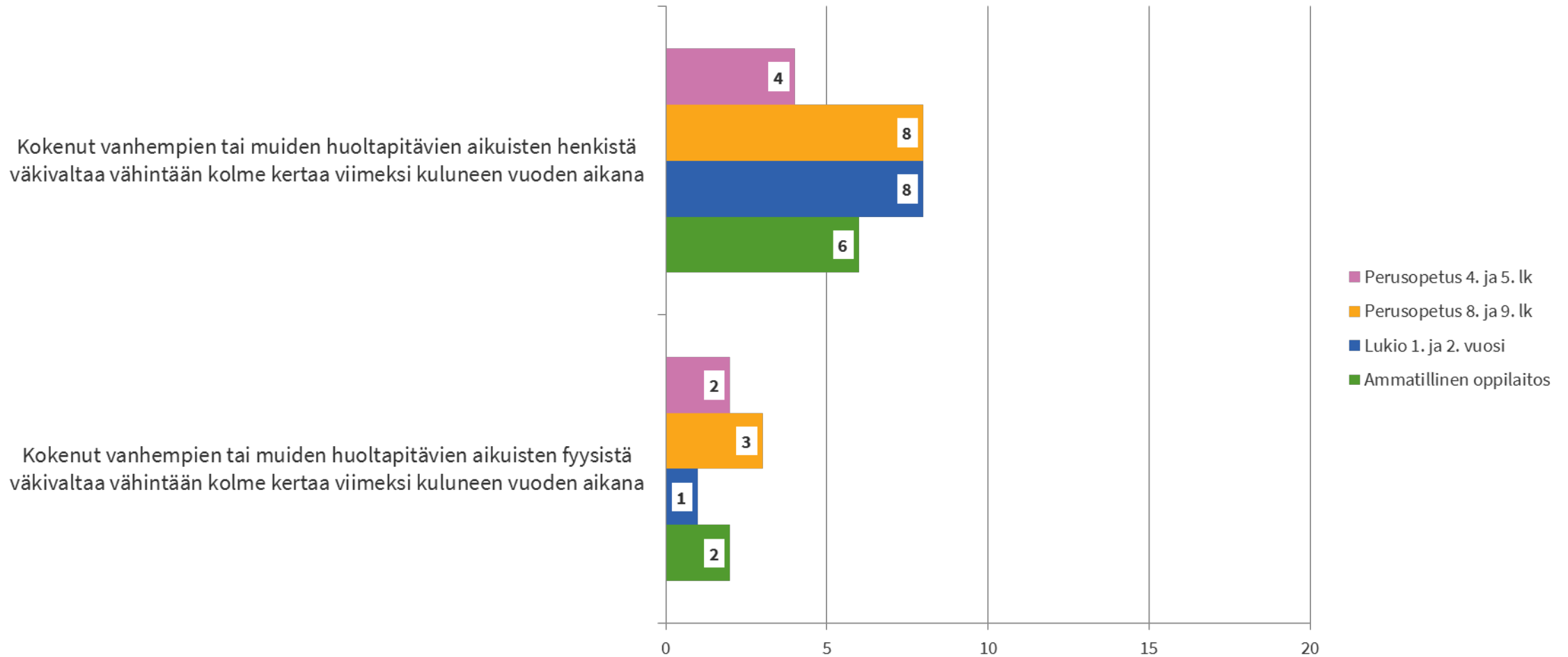
Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten taholta koettu väkivalta kuluneen 12 kuukauden aikana

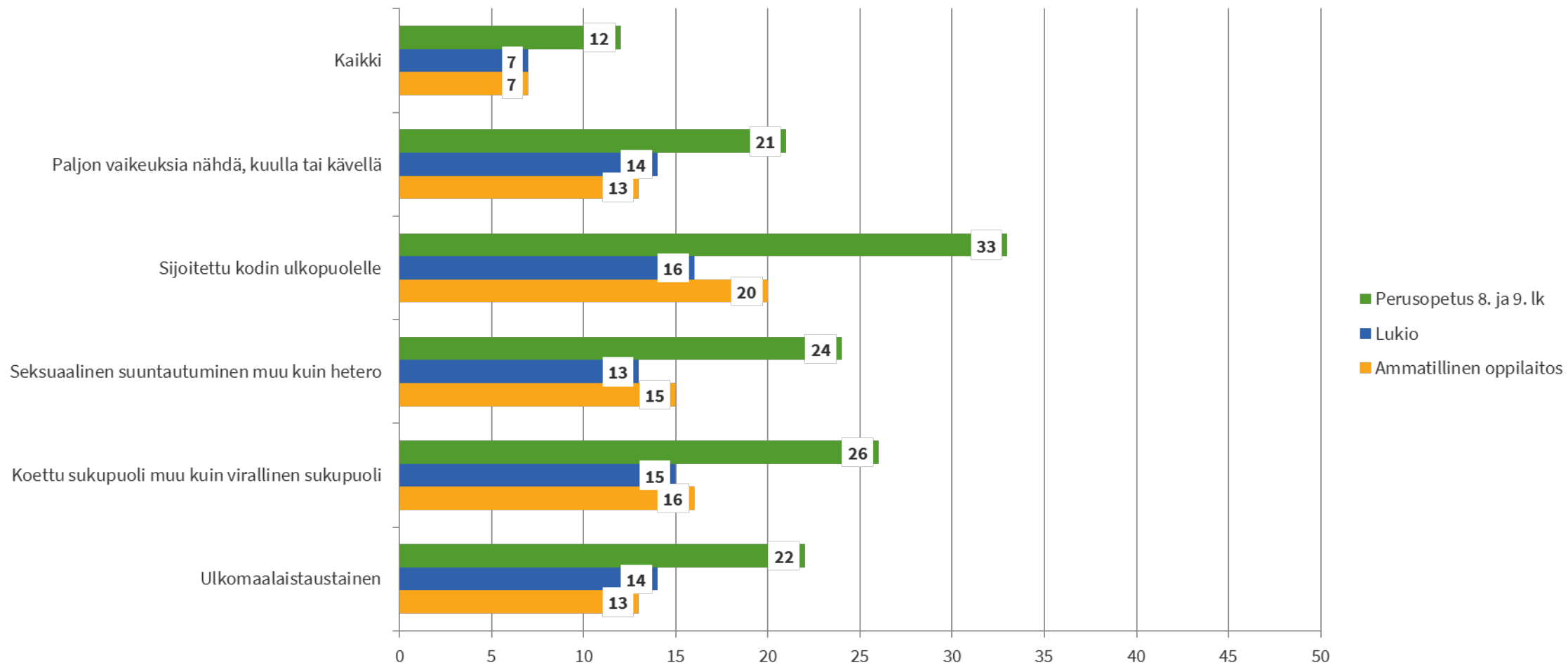
Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten taholta koetun väkivallan toistuvuus

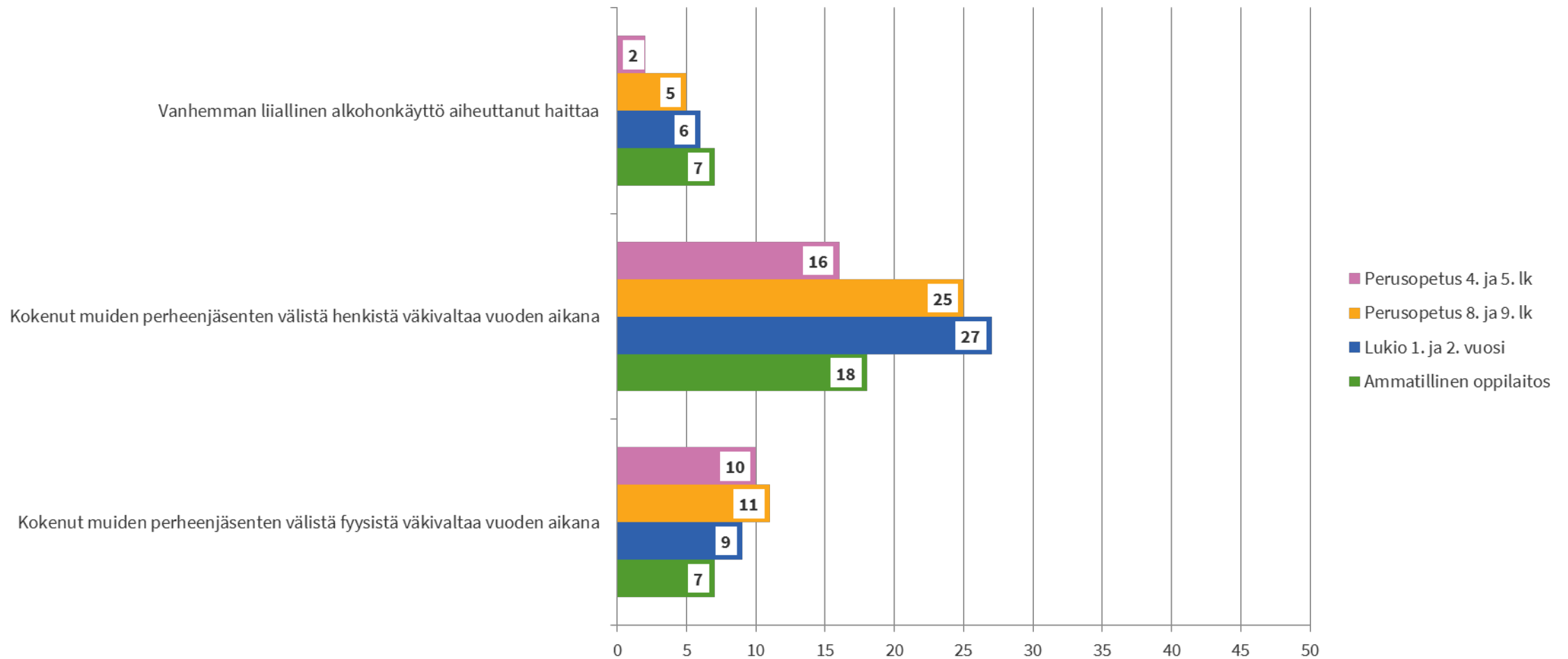
Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten taholta koettu fyysinen väkivalta erityisryhmittäin

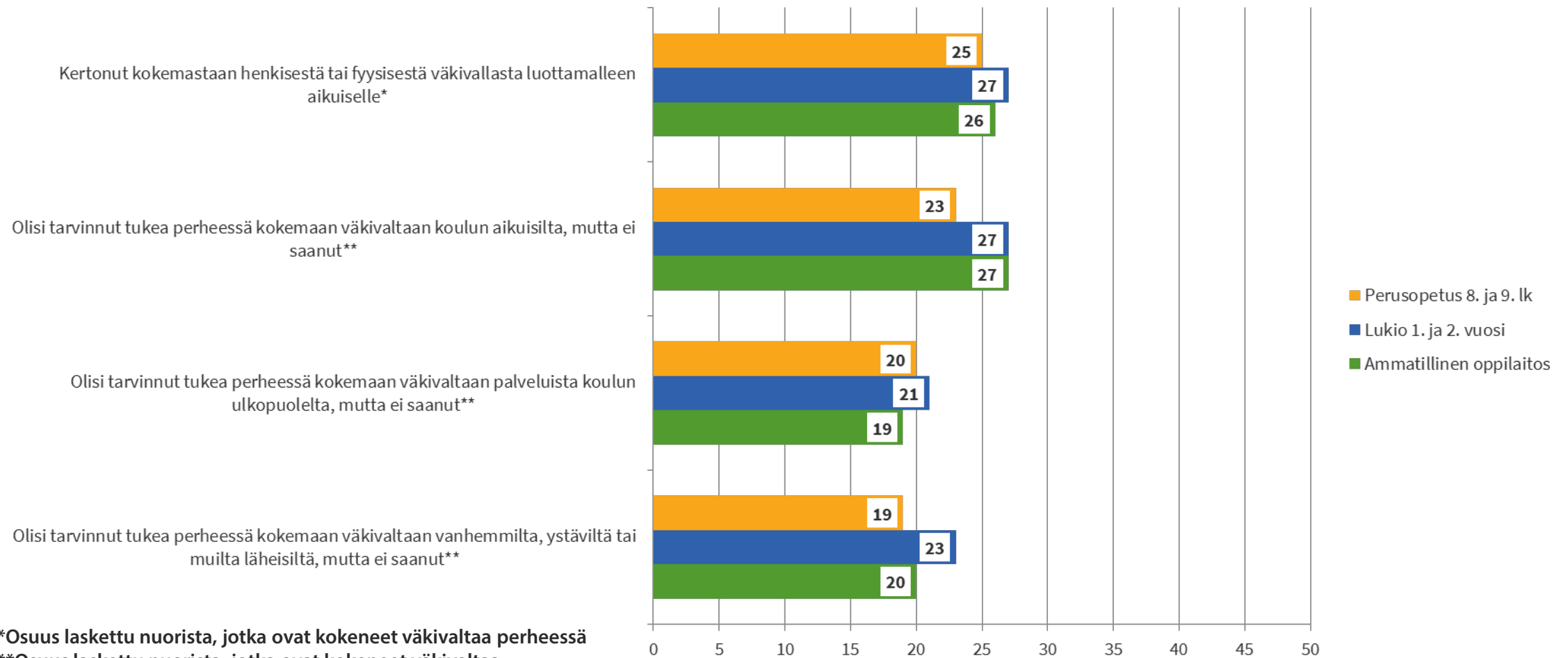
Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Perheen turvallisuus

Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Avun ja tuen saaminen perheessä koettuun väkivaltaan

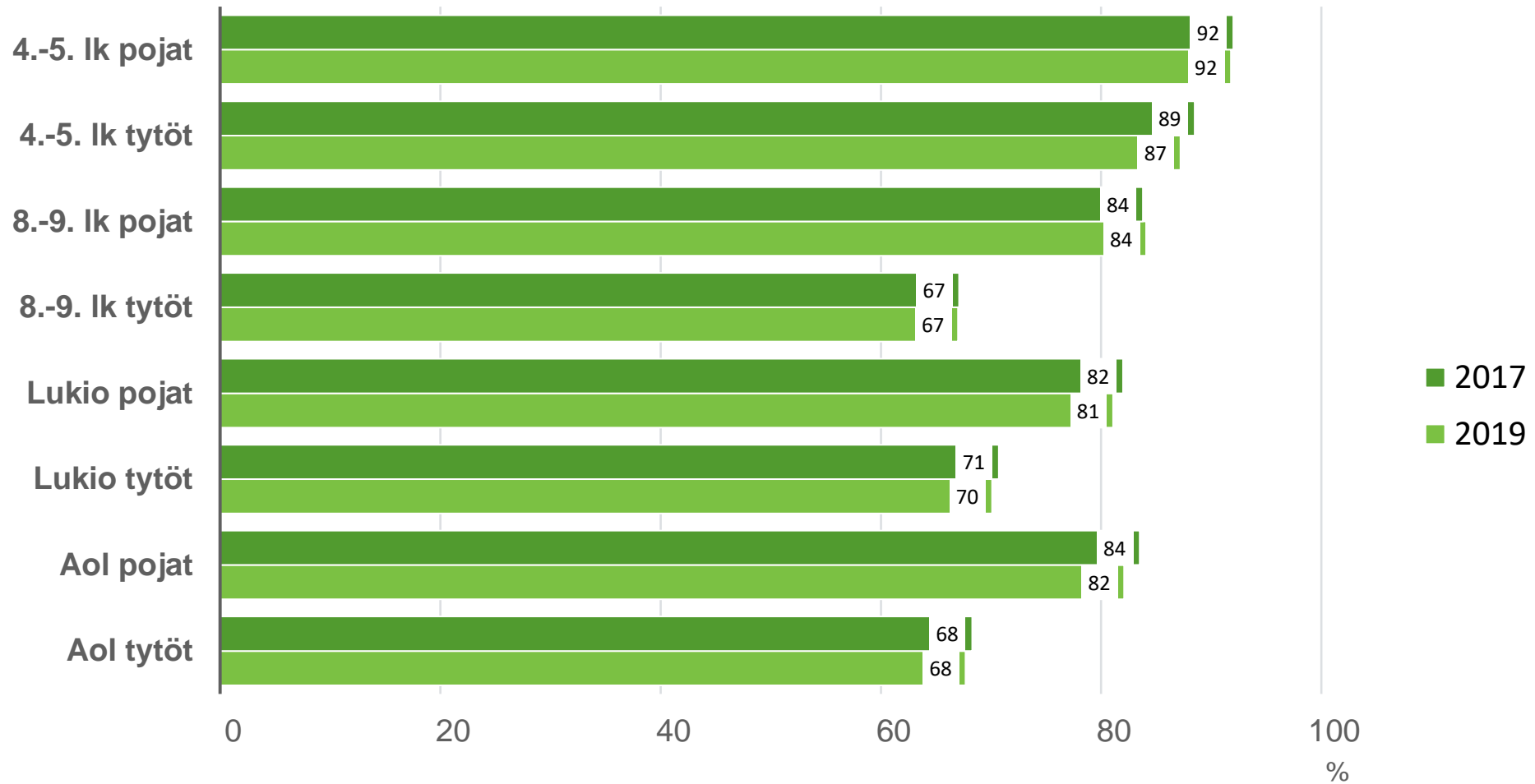

*Osuus laskettu nuorista, jotka ovat kokeneet väkivaltaa perheessä

**Osuus laskettu nuorista, jotka ovat kokeneet väkivaltaa perheessään ja kertoneet siitä luottamalleen aikuiselle

Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Tyytyväinen elämäänsä

Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Yhteenvetoa

- Valtaosa lapsista ja nuorista on tyytyväisiä elämäänsä
- Keskusteluyhteys vanhempien kanssa on parantunut
- Koulukiusaaminen on vähentynyt viimeksi kuluneen 10 vuoden aikana
 - Parhaiten kiusaaminen saadaan vähentymään tai loppumaan kertomisen jälkeen alakouluissa
- Nuorilla sekä seksuaalinen häirintä että seksuaaliväkivalta sukupuolittuu vahvasti
 - Joka kolmas tyttö oli kokenut seksuaalista häirintää
 - Puhelimessa ja Internetissä tapahtuva seksuaalinen häirintä näyttää lisääntyneen

Yhteenvetoa

- Noin joka neljäs nuori on kokenut henkistä väkivaltaa ja noin joka kymmenes nuori fyysistä väkivaltaa vähintään kerran vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten taholta
 - Yleisin henkisen väkivallan muoto oli loukkaaminen sanallisesti, esimerkiksi haukkuminen
 - Yleisin fyysisen väkivallan muoto oli tarttuminen kiinni niin, että nuoreen sattui
 - Huomattavasti harvempi nuori oli kokenut toistuvaa väkivaltaa
- Vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten taholta koettu väkivalta on tyypillisesti lievää ja kertaluonteista

Yhteenvetoa

- **Avun ja tuen saamisessa on edelleen kehitettävää:**
 - Yläkouluissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa vain noin puolet koulukiusaamisesta osallisena olleista ja siitä kertoneista nuorista ilmoitti, että kiusaaminen oli vähentynyt tai loppunut kertomisen jälkeen
 - Seksuaalista häirintää tai väkivaltaa kokeneista ja siihen apua tarvinneista nuorista tytöt saivat poikia harvemmin apua ja tukea
 - Noin joka neljäs perheessään väkivaltaa kokenut nuori ei ollut kertonut asiasta luottamalleen aikuiselle
 - Noin joka neljäs nuori jäi vaille apua ja tukea koulun palveluista ja joka viides palveluista koulun ulkopuolelta kertomisesta huolimatta

Yhteenvetoa

- **Erityisryhmiin kuuluvat nuoret kokevat väkivaltaa muita nuoria yleisemmin:**
 - **Koulukiusatuksi tulevat erityisesti nuoret, joiden koettu sukupuoli on muu kuin virallinen sukupuoli**
 - **Seksuaalista häirintää kokevat erityisesti sijoitettuna asuvat nuoret ja sateenkaarinuoret**
 - **Seksuaaliväkivaltaa kokevat erityisesti sijoitettuna asuvat nuoret**
 - **Myös vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten taholta koettua väkivaltaa kohtaavat erityisesti sijoitettuna asuvat nuoret**
 - **Tekijätahojen tarkempi analysointi meneillään**

Lisää tuloksia Tulospalvelussa

fi sv

Kouluterveyskyselyn aikasarjat 2006-2019

Valinnat ▾ Vie taulukko ▾ Lue lisää Ohjeet

▼ Alue

- ▼ Koko maa
 - ▼ Etelä-Suomen AVI
 - ▶ Etelä-Karjala
 - ▶ Kanta-Häme
 - ▶ Kymenlaakso
 - ▶ Päijät-Häme
 - ▶ Uusimaa
 - ▶ Lounais-Suomen AVI
 - ▶ Itä-Suomen AVI
 - ▶ Länsi- ja Sisä-Suomen AVI
 - ▶ Pohjois-Suomen AVI
 - ▶ Lapin AVI
 - ▶ Ahvenanmaan valtionvirasto
- ▼ Kyselyvuosi
 - ▼ Kaikki kyselyvuodet
 - 2006-2007
 - 2008-2009
 - 2010-2011
 - 2013
 - 2015
 - 2017
 - 2019
- ▼ Sukupuoli
 - ▼ Sukupuoli: yhteensä
 - Pojat
 - Tytöt
- ▼ Kouluaste

			Häirintä ja väkivalta				
			Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana, %	Kokenut seksuaalista häirintää koulussa vuoden aikana, %	Kokenut seksuaalista häirintää puhelimessa tai internetissä vuoden aikana, %	Kokenut seksuaalista häirintää julkisessa tilassa vuoden aikana, %	
2019	Perusopetus 8. ja 9. lk	Etelä-Suomen AVI	21,3	4,1	17,3	9,2	
		Lounais-Suomen AVI	22,2	4,7	18,5	7,6	
		Itä-Suomen AVI	20,6	4,0	17,2	7,0	
		Länsi- ja Sisä-Suomen AVI	19,8	3,8	16,6	7,0	
		Pohjois-Suomen AVI	17,9	3,5	14,5	5,9	
		Lapin AVI	19,6	3,6	16,0	5,8	
		Ahvenanmaan valtionvirasto	21,8	7,7	16,8	6,6	
		Koko maa	20,6	4,0	16,9	7,8	
	Lukio 1. ja 2. vuosi	Etelä-Suomen AVI	23,8	1,6	16,2	14,1	

© Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020. Kuutio päivitetty 17.09.2019

www.thl.fi/kouluterveyskysely

Lisätietoa:
kouluterveyskysely@thl.fi
riikka.ikonen@thl.fi